

عنوان	اقتصاد توسعه و رفاه کودکان
سخنران	محمد علی مختاری
اعضای پنل	دکتر یدالله دادگر، دکتر علی مزیکی، دکتر سیدحسین سجادی فر، میثم هاشم خانی
	تاریخ برگزاری: ۱۳۹۸/۰۲/۰۴

در اوایل زندگی هر انسان حدود ۷۰۰ تا ۱۰۰۰ نورون در مغز فعالیت می کنند. ذهن کودکان تا سن ۳ سالگی بسیار فعال است و این موضوع نشان می دهد که تمامی اتفاقات کوچک و بزرگ زندگی کودکان، تاثیر بسزایی در آینده آن ها خواهد داشت. لذا بسیاری از شوک هایی که به کودک وارد می شوند، ممکن است قابل جبران نباشند.

سوالی که امروزه ذهن اقتصاددانان را درگیر کرده، این است که آیا می توان با سرمایه گذاری روی کودکان آسیب های ناشی از اتفاقات ناگوار را جبران نمود؟

ظرفیت های انسان در سنین کودکی شکل می گیرند. البته علم و تجربه نشان می دهد که نه تنها دوران کودکی نقش بسزایی در آینده فرد دارد، بلکه دوران جنینی از مهمترین دورانی است که می تواند آینده فرد را رقم بزند.

هدف ما از این پژوهش ساختن مدلی اقتصادی است که از طریق آن بتوان چارچوبی را ایجاد، مکانیزم های اثرگذاری را شناسایی و عوامل موثر را معرفی نمود.

سلامتی رابطه ای بسیار قوی با سرمایه انسانی افراد دارد و نتایج نشان می دهد که افراد سالم تحصیلات، شغل و... بهتری خواهند داشت. اما مسئله اصلی این است که چگونه این متغیرها را نشان دهیم که متوجه شویم آیا این اثرات دائمی هستند یا خیر؟ بسیاری از شوک های جنینی ممکن است اثرات خود را حتی تا سنین نوجوانی نشان ندهند. برخی از این اثرات ممکن است خود را روی قد، وزن و یا سایر ویژگی های کودکان نشان دهند. نکته اصلی این است که اهمیت دوره جنینی و کودکی از آنچه که ما تصور می نماییم بسیار بیشتر است. دورانی از بارداری که بسیار حائز اهمیت است و باید بسیار مراقب بود تا در این دوران اتفاق ناگواری برای مادر و جنین نیفتد، سه ماه دوم بارداری می باشد.

برای مثال اگر دانش آموزی در برخی از دوره های تحصیلی عملکرد خوبی نداشته باشد، احتمال دارد که سرمایه گذاری روی این دانش آموز بازدهی نسبتا پایینی داشته باشد و بالعکس برای دانش آموزی که در اکثر دوره های تحصیلی خود عملکرد خوبی داشته باشد، احتمال دارد که با سرمایه گذاری بیشتر، بازدهی فرد بالاتر برود.

برای حل این مساله و پژوهش از مدل کشش ثابت استفاده شده است. باید بررسی نمود که مدل ارائه شده چه نتایجی را نشان می دهد و چگونه از این نتایج می توان استفاده نمود.

۲ حالت خاص برای مدل در نظر گرفته می شود:

- ۱- تابع تولید به گونه ای باشد که جانشینی کامل بین دوره ها برقرار باشد.
- ۲- تابع تولید به گونه ای باشد که جانشینی کامل بین دوره ها برقرار نباشد.

اگر جانشینی کامل نباشد تابع تولید برای خانوارهای فقیرتر محدب شده و سرمایه گذاری حاشیه ای برایشان بیشتر می شود. البته برای مطالعه دقیق رفتار خانوار باید از تابع مطلوبیت خانوارها استفاده نمود. در این مدل این گونه فرض شده که اگر شوک بدی در کودکی وارد شود، در دوره بعد خانوار سرمایه گذاری خود را روی فرزندش بیشتر می نماید و درصدد جبران این آسیب برمی آید و برعکس. اما متاسفانه شواهد، سازگاری با مدل ما را نشان نمی دهند.

با حل مدل به واکنش خانوار دست پیدا کردیم که در اکثر موارد این گونه می باشد: اگر اتفاقی ناگوار برای کودک افتاده باشد، برخی خانواده ها تصور می کنند که این اتفاقات قابل جبران نیستند و در دوره های بعد هم روی کودک سرمایه گذاری نمی کنند و در نتیجه اثرات ناشی از شوک در دوره های بعد با کودک خواهد ماند و زندگی وی را تحت تاثیر قرار خواهد داد.

به طور کلی در هنگام بروز اتفاقات ناگوار دو نوع رفتار از خانوار سر می زند:

۱- جبران مشکل و حل آن

۲- تشدید مشکل که متاسفانه این نوع رفتار به مراتب در کشورهای فقیر بیشتر دیده می شود.

مطالعات انجام شده در اندونزی نشان داده است که حتی تغییرات آب و هوایی نیز می تواند روی جنین و آینده شغلی و تحصیلی وی تاثیرگذار باشد.

تغذیه مادران در دوران بارداری نیز یکی از عوامل تاثیرگذار بر جنین است. یکی از بهترین متغیرهای ابزاری برای این مطالعه، مواجهه دوران بارداری با ماه رمضان در کشورهای اسلامی می باشد. ممکن است مادر از بارداری خود مطلع نباشد و روزه بگیرد و یا حتی اگر روزه نگیرد به دلیل در دسترس نبودن مواد غذایی در طول روز و در اماکن عمومی، روی جنین تاثیرات نامطلوبی بگذارد.

مطالعه دیگری که روی مادران باردار انجام شد، نشان داد که مادرانی که در دوران بارداری یکی از اقوام نزدیک خود را از دست داده اند در آینده روی فرزند تاثیرات منفی گذاشته است.

همچنین مطالعات انجام شده نشان می دهد تولد کودکان در دوران رکود اقتصادی روی قد این کودکان تاثیر بسزایی داشته است. به همین دلیل قد شاخص بسیار مهمی محسوب می شود.